

Kugler, i Grunden til ingen Verdens Nytte, og derimod vilde anvende disse 4,000 Kr. til at hjælpe fattige, unge, velbegavede Mennesker frem, tror jeg, at dette vilde blive en langt nyttigere og bedre Anvendelse af Statens Midler.

Jeg skal derefter gøre nogle Bemærkninger vedrørende Sorø Akademi. Ser man paa Sorø Akademis Regnskab eller rettere sagt paa det Budget, der er stillet op derfor paa det forelagte Finanslovsforslag, viser det sig, at Sorø Akademi har en Indtægt af godt 542,000 Kr. og en Udgift paa godt 538,000 Kr., saa at der fremkommer et Overskud paa ca. 4,000 Kr., men dette Overskud er allerede gennem de Forslag, som ere komne til os fra Ministeriet, blevet spist op, saa at det er blevet forvandlet til et ret betydeligt Underskud. Der er saaledes fra Ministerens Side stillet Forslag om at anvende 3,200 Kr. for at indrette en Boldplads for Eleverne paa Sorø Akademi. Jeg har ikke villet gaa med til dette Forslag, ikke fordi jeg ikke under Eleverne paa Sorø Akademi alt muligt godt, men det forekommer mig at være urimeligt at anvende et saa stort Beløb til en Boldplads. Er der Børn eller unge Mennesker i dette Land, der ere velsignede med grusbelagte Legepladser, med dejlige Parker, Skove, Enge, Søer, saa er det dem der nede. Disse Børn kunne vist udmærket godt spille Bold paa de Marker, Skove, Haver, Pladser, de nu have, saa at Staten ikke behøver at anvende 3,200 Kr. i dette Øjemed. Jeg tror aldrig, nogen Privatmand vilde finde paa en saadan Flothed som at give 3,200 Kr. ud i et saadant Øjemed. — Dernæst er der fra Ministeriets Side stillet Forslag om at indlægge Vand, Gas og Elektricitet i Sorø Akademis Bygninger. Det skal koste 16,000 Kr. Endvidere er der et andet Forslag, der vedrører en Revision af Gravstederne. Det drejer sig om 300 Kr. Det er tilsammen Forslag fra Ministerens Side til et Beløb af 19,500 Kr., saaledes at det Overskud, der var den Gang, Finanslovsforslaget blev forelagt, for længe siden er spist op og er forvandlet til et Underskud paa ca. 15,000 Kr. Jeg vil nu spørge den højtærede Minister, om han finder, det er rigtigt at omgaas saa ødselt med Sorø Akademis Midler. Naar Akademiet har saa store Indtægter, som Tilfældet er, nemlig godt 542,000 Kr., kunde man nok, synes jeg, med Grund forlange, at der skulde laves en saadan Regnskabsførelse og en saadan Husholdning, at disse Penge kunde slaa til. Det er ikke forsvarligt at

skabe et saadant Underskud paa Sorø Akademi. Jeg ved ikke, hvorfra den højtærede Minister vil dække dette Underskud. Hvis der fortsættes paa den Maade, ja saa vil Følgen naturligvis blive den, at Akademiets Formue spises op. Jeg synes, det er vor Pligt at holde igen med denne rige Stiftelse, som vi have Styrelsen af. Den bør bestyres saaledes, at Midlerne ikke sættes overstyr.

Jeg skal derefter omtale to Spørgsmaal, som Finansudvalget har været enig om at udsætte til 3die Behandling. Det drejer sig om to Byggeforetagender, der skulle iværksættes ved den lærde Skole i Hillerød og den lærde Skole i Horsens. Til Hillerød er der forlangt til Udvidelse et Beløb paa 48,980 Kr., i Horsens er der forlangt en Sum 61,500 Kr., med andre Ord, der forlanges over 110,000 Kr. til Udvidelse af disse to Statsskoler. Naar man en Gang vil undersøge, hvad vore 12 Statsskoler koste det offentlige, viser det sig, at det er en uhyre kostbar Undervisning og Opdragelse, der gives der. Der er jo omdelt til os nogle Oplysninger, af hvilke man kan se, hvad der anvendes ved Statens 12 lærde Skoler. Det er nemlig saaledes, at der af Statskassen tilstaas de 12 Skoler et Beløb paa 414,000 Kr. Men dertil kommer, at disse Skoler have Indtægter gennem Jordebogsindtægter, Indtægter af Kirker og Præstekald, Tiender, Renter af Formuer og Legater osv., hvilket beløber sig til 315,000 Kr., saa at den samlede Udgift til Statens lærde Skoler, det vil sige den samlede offentlige Udgift, er ikke mindre end 729,000 Kr. Hertil komme saa naturligvis de Beløb, Eleverne selv bidrage gennem Skolepenge, men de ere jo ganske overordentlig smaa i Forhold til den store Udgift fra det offentlige Side. Der var i 1903 i Statens 12 lærde Skoler i alt et Elevantal af 1,928. Deraf følger, at den Udgift, som Staten og det offentlige har til Undervisning af disse Elever, bliver ikke mindre end 341 Kr. pr. Elev. Jeg siger, det er en uhyre dyr Undervisning, den er aldeles enestaaende urimelig dyr. Jeg skal som et Eksempel paa, hvad Undervisning ellers koster, nævne, at vi her i København bruge for at undervise een Elev i vor Folkeskole et Beløb af ca. 70 Kr., medens Staten og det offentlige anvender paa een Elevs Undervisning i de lærde Skoler over 340 Kr. Det er jo et Tilskud, som gives ikke til Smaaafolds Børn, men til de mere velstillede Samfundsklassers Børn. Jeg synes derfor, at naar vi ere oppe paa saa urime-